

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra psychologie

Bakalářská práce

Podoba integrace vietnamské komunity v Berouně

Kateřina Svobodová

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra psychologie

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kateřina Svobodová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Podoba integrace vietnamské komunity v Berouně

Název anglicky

Form of Vietnamese Minority's Integration in Beroun

Cíle práce

Cílem bakalářské práce bude zjistit současnou podobu integrace vietnamské minority v Berouně.

Metodika

Teoretická část práce bude založena na studiu sekundárních zdrojů dat (odborné literatury, článků a statistických šetření). Empirická část bude provedena prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů. Informátoři budou vybíráni ze dvou generací vietnamského obyvatelstva v Berouně. První generaci představí lidé narození ve Vietnamu a druhou budou tvořit lidé, kteří se narodili na území ČR, ale mají oba rodiče vietnamského původu. Praktická část bude doplněna o data od informátorů z řad zaměstnanců Městského úřadu v Berouně.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

integrace, minorita, vietnamská komunita, Beroun

Doporučené zdroje informací

BITTNEROVÁ, Dana a kol. Kdo jsem a kam patřím: Identita národnostních menšin a etnických komunit na území České republiky. Vyd. 1. Praha: Sofis, 2005. 459 s. ISBN 80-902785-8-2.

DRBOHLAV, Dušan. Migrace a (i)migranti v Česku – Kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?. 1.vydání. Praha: Slon, 2010. 207s. ISBN 978-80-7419-039-1.

GEIST, Bohumil. Sociologický slovník. Praha: Victoria Publishing, 1993. 647 s. ISBN 80-85605-28-7.

HLAVATÁ, Lucie. Dějiny Vietnamu. 1. vydání. Praha: Nakladatelství lidové noviny, 2008. 360 s. ISBN 978-80-7106-965-2.

ŠÍŠKOVÁ, Tatjana, et al. Menšiny a migranti v České republice: my a oni v multikulturní společnosti 21. stol.. 1. vydání. Praha: Portál, 2001. 192 s. ISBN 80-7178-648-9

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Mgr. Lucie Macků

Elektronicky schváleno dne 20. 10. 2014

PhDr. Pavla Rymešová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 10. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Podoba integrace vietnamské komunity v Berouně" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 16.3.2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí bakalářské práce Mgr. Lucii Macků za hodnotné rady a vstřícný přístup. Dále děkuji všem respondentům za ochotu a jejich čas.

Podoba integrace vietnamské komunity v Berouně

Form of Vietnamese Minority's Integration in Beroun

Souhrn

Bakalářská práce „Podoba integrace vietnamské komunity v Berouně“ se zabývá tématem začlenění vietnamské minority do majoritní společnosti. Dělí se na dvě základní části, kterými jsou teoretická a praktická část. Teoretická část poskytuje informace pro lepší přehlednost a orientaci v daném tématu. Vysvětluje pojmy migrace, integrace, identita, etnicita a další pojmy s touto tematikou spojené, které se podílí na komplexnějším pochopení daného tématu. Dále okrajově uvádí historické souvislosti příchodu Vietnamců do ČR a uvádí některé z organizací, které pomáhají integraci cizinců do majoritní společnosti.

V praktické části je použita kvalitativní metoda polostrukturovaných rozhovorů a odpovědi jsou rozděleny a porovnávány v daných tematických okruzích, jako jsou důvody příchodu do ČR, vztah k ČR, zkušenosti s úřady, vztah k vietnamské komunitě v ČR, diskriminace a problémy se začleněním a kultura a tradice.

Summary

Bachelor thesis “The form of integration of the Vietnamese community in Beroun” deals with the integration of Vietnamese minority into mainstream society. The thesis is divided into two basic parts, the theoretical and the practical part. The theoretical part focuses on important information for better clarity and orientation in the text. It explains the concepts of migration, integration, identity, ethnicity and other terms associated with the topic, which are included because of complex understanding. There is also mentioned the historical context of the arrival of the Vietnamese in the Czech Republic and organizations assisting with the integration of foreigners in this thesis.

A qualitative method of semi-structured interview was used in the practical part. The responses are divided and compared in certain topics such as the reasons for coming to the Czech Republic, attitude to the Czech Republic, experience with office clerks,

relationships in the Vietnamese community in the CR, descrimination and problems with integration and also the culture and the traditions.

Klíčová slova: integrace, minorita, majorita, identita, vietnamská komunita, Česká republika, Beroun

Keywords: integration, minority, majority, identity, Vietnamese community, Czech republic, Beroun

Obsah

1	Úvod.....	9
2	Cíl a metodika.....	10
3	Teoretická část	11
3.1	Integrace.....	11
3.1.1	Sociální integrace.....	11
3.2	Etnicita a etnické uvědomění	12
3.2.1	Etnická menšina	13
3.3	Migrace	13
3.3.1	Migranti v České republice	15
3.3.2	Zastoupení vietnamské komunity v České republice	16
3.3.3	Banánové děti	17
3.4	Stát ve vztahu k cizincům	18
3.4.1	Zdravotnictví.....	19
3.4.2	Vzdělávání	21
3.4.3	Ekonomický vývoj a obsazení pracovních míst v ČR	21
3.5	Vztahy mezi Vietnamem a ČSR do roku 1989	22
3.5.1	Vietnamská menšina v ČR po r. 1989	22
3.6	Formální vztahy s institucemi a migrační politika.....	23
3.6.1	Pomoc MV ČR k integraci cizinců	24
3.7	Neziskové organizace	25
3.8	Tradice a kultura Vietnamců.....	26
3.8.1	Náboženství	27
4	Praktická část	28
4.1	Důvod příchodu do ČR	29
4.2	Vztah k České republice a Vietnamu.....	30
4.3	Zkušenosti s úřady	32
4.4	Vztah k vietnamské komunitě v České republice	32
4.5	Kultura a tradice.....	34
4.6	Náboženství	34
4.7	Diskriminace a problémy se začleněním	35
4.8	Shrnutí výsledků	37
5	Závěr	39
6	Seznam použitých zdrojů.....	40
6.1	Literatura.....	40
6.2	Elektronické zdroje:.....	41
6.3	Seznam tabulek	44
6.4	Seznam tabulek	44
7	Přílohy.....	45
7.1	Seznam otázek pro respondenty	45

1 Úvod

Bakalářská práce „*Podoba integrace vietnamské komunity v Berouně*” představuje témata spojená se současným stále rostoucím fenoménem migrace. Vietnamská menšina je po Ukrajincích a Slovácích třetí nejpočetnější skupinou cizinců žijících v České republice. Vzájemné vztahy a spolupráce mezi Vietnamem a tehdejším Československem byly započaty již v 50. letech 20. století, v té době byla spolupráce ovlivněna podobným politickým uspořádáním obou zemí.

V dnešní době žije v České republice již několikátá generace Vietnamců. Zástupci této nejmladší generace již hovoří plyně česky, jsou zcela integrováni do většinové společnosti, studují na vysokých školách a mají často mnohem větší plány do budoucnosti, než jejich rodiče, kteří zde museli vše vybudovat.

Studium integrace lze považovat za velmi důležitou a hodnotnou činnost, jelikož porozumění národnostem žijícím na určitém území vede k pochopení a úspěšné kooperaci majoritní a minoritní společnosti. Účelem takové spolupráce je vzájemný respekt, úcta a možné obohacení obou stran v oblastech kultury a jiného životního stylu.

Bakalářská práce „*Podoba integrace vietnamské komunity v Berouně*” přibližuje pohled vietnamské komunity na Českou republiku, na samotné město Beroun, dále popisuje její vztah k Vietnamu a také si klade za cíl nalézt odpověď na otázku, jakým způsobem Vietnamci vnímají svojí identitu. Cílem je rovněž interpretace jejich pohledu na ostatní Vietnamce ve vymezeném regionu.

2 Cíl a metodika

Cílem bakalářské práce je popsat postavení vietnamské minority v Berouně, zjistit hlavní překážky jejich integrace do majoritní společnosti, prozkoumat roli státu při integraci minorit do většinové společnosti a ukázat na základě jakých atributů si vietnamská minorita v Berouně udržuje svou původní identitu a jaké je její postavení ve společnosti.

K tomuto účelu byla formulována hlavní a vedlejší výzkumná otázka.

HVO: „*Jaké je postavení vietnamské komunity v Berouně?*“

VVO: „*Jak probíhá integrace vietnamské komunity v Berouně?*“

Teoretická část práce je založena na studiu sekundárních zdrojů dat (odborné literatury, článků a statistických šetření, dokumentárního filmu a internetových zdrojů) a zabývá se pojmy, které jsou následně využity v části praktické. Empirická část je provedena prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů, které jsou vedeny samostatně s jednotlivými respondenty. Informátoři byli vybíráni ze dvou kategorií vietnamského obyvatelstva v Berouně. První kategorii představují lidé narození ve Vietnamu, kteří se přestěhovali do ČR a zde nyní žijí, druhou skupinu informátorů tvoří lidé, kteří se narodili na území ČR, ale mají oba rodiče vietnamského původu. Rozhovory byly vedeny s respondenty ve věkovém rozhraní 16 až 65 let, byly zaznamenávány na diktafon a následně zpracovávány. Získání respondentů proběhlo na základě doporučení známých, kteří se s Vietnamci znali a navštívením jednotlivých obchodů, ve kterých respondenti pracují nebo ho vlastní. Rozhovory probíhaly během měsíce prosince 2014 a ledna 2015 v Berouně. Jazykem pro komunikaci byla čeština, a to přes menší či větší jazykové bariéry. Praktická část je rozdělena do několika tematických podkapitol a uvádí výpovědi respondentů a jejich bezprostřední reakce na danou otázku.

3 Teoretická část

V teoretické části jsou vysvětleny hlavní pojmy týkající se procesu integrace. Dále je zde vymezený vztah státu k cizincům, **historický kontext Vietnamců a České republiky** a jsou uvedeny instituce, které pomáhají minoritám po příchodu do ČR.

3.1 Integrace

Tato bakalářská práce se zaměřuje na několik pojmů, které je potřeba objasnit pro lepší pochopení dané problematiky. Jedním z nejdůležitějších termínů je integrace, jež je stále častěji diskutována v médiích a veřejných debatách. Jedná se o adaptaci či začlenění migrantů do majoritní společnosti. Úspěšné začlenění z velké části záleží na migrační politice, samotných migrantech a na přijímání minority majoritní společností (Šišková, 2001, str. 23). Každému jedinci, který se rozhodne zůstat v hostitelské zemi natrvalo, začíná velmi komplikovaný průběh integrace, ovlivněný velkým množstvím činitelů, a záleží na každém migrantovi, jestli se bude chtít plně včlenit do majoritní společnosti země, do které se přestěhoval, nebo to odmítne a bude se stranit (Drbohlav, 2010, str. 93).

3.1.1 Sociální integrace

Sociální integrace nemá jednoduší průběh, ba naopak se jedná o výsledek spolupůsobení různých sfér sociálního života. Tento vzájemný proces přizpůsobování s majoritní většinou potřebuje aktivitu všech, kteří se na integraci podílí. Začlenění minorit je velmi důležitým předpokladem k udržení stability, sociální soudržnosti a ekonomického rozvoje. Neúplné začlenění může způsobit významné problémy pro obě zúčastněné strany. Tento proces se dotýká každé části života. Nedokáže-li se stát celistvým, nemá šanci na dlouhodobě kladný výsledek (Šišková, 2008, str. 77).

Podle Essera (2000) se procesy integrace dělí na čtyři skupiny¹, které jsou:

- a) **strukturální** (obdržení práv a možnosti přístupu k nejdůležitějším institucím hostitelské společnosti)
- b) **kulturní** (získání podstatných vědomostí a kompetencí přijímající společnosti,

---

¹Dimenze sociální integrace dle Bosswicka a Heckmanna

mohou být určeny i kompetence prvotní)

c) **interaktivní** (začlenění migrantů do elementárních vztahů)

d) **identifikační** (vlastní vnímání integrace, pocity sounáležitosti a vlastní identity)

(Rákoczyová, Trbola, 2009, str. 25).

Koncept „my X oni“ z konce 60. let se snaží vysvětlit, z jakého důvodu se stále udržují hranice mezi lidmi z různých zemí, i když část kulturních prvků je přejímána. Pohled na integraci tím získal nové měřítko a novou rovinu pochopení (Bittnerová, Moravcová, 2011 str. 9). „*Limity integrace již nelze hledat pouze v kultuře a zejména v jejích vnějších projevech, ale především v postojích aktérů a ve významech, které jsou jednotlivým kulturním prvkům připisovány a vztahovány k aktérům mezinárodního kontaktu*“ (Bittnerová, Moravcová, 2011, tamtéž).

3.2 Etnicita a etnické uvědomění

Podle Eriksena (2002) se termín etnicita objevuje poprvé až v roce 1972 v Oxford English Dictionary a prvenství jeho použití se přisuzuje Američanovi Riesmanovi v roce 1953. Etnicita představuje tzv. sociální identitu jedince. Pojem poukazuje na vztahy mezi skupinami, ve kterých se její příslušníci pokládají za odlišné od ostatních členů skupin. Od konce šedesátých do devadesátých let dvacátého století četnost použití výrazů etnicita, etnický nebo etnická skupina výrazně vzrostla a od té doby je často využívána.

Migrující lidé mnohdy zachovávají své kulturní praktiky, příbuzenské vzorce a sociální sítě s ostatními lidmi stejné komunity. Díky této skutečnosti vznikají etnické městské čtvrtě a politické spolky (Eriksen, 2002, str. 21-35).

Etnicita přísluší vztahu mezi dvěma nebo více skupinami. Současně je dlouhodobým a systematickým dorozumíváním mezi skupinami, které se vzájemně považují za odlišné. Hovoří se o relativním a situačním charakteru, který je závislý na konkrétní situaci, z čehož lze vyvodit závěr, že etnicita není trvalou a přirozenou kvalitou (Eriksen, 2007, str. 105).

Lozoviuk (in Marada, 2006, str. 231-232) vystihuje etnické uvědomění jako zakotvení své silně národní tradice a vychází ze vztahu ke svému jazyku, minulosti, životním stylu apod. Etnická indiferentnost se zakládá na nepřítomnosti výhradního

postavení etnicity jako organizačního kritéria skupiny.

3.2.1 Etnická menšina

Etnickou menšinu z kulturního hlediska vymezuje Moravcová (2008, str. 11) jako skupinu lidí, odchylojící se důležitými etnickými znaky od majoritní společnosti, odmítající nacionální identitu většinové společnosti s etnickým nebo národním vědomím a projevující se hromadnou vůlí hlásící ve své osobitosti. Uplatňování rovnoprávnosti menšin obvykle směřuje k uznání kulturní diference. Svěbytnost vlastní kultury, jazyk, mentalita vzory chování a další, jsou jedním z primárních znaků etnické menšiny. Kultura etnických menšin není neměnná, ale projevuje se v reakci na celospolečenský vývoj, sociální prostředí, iniciativu a tlak většinové společnosti.

V souvislosti se současnou společností v ČR jsou rozlišovány nejméně dva typy komunit v menšinovém postavení (Massey in Bittnerová, Moravcová, 2009, str. 19). Prvním typem jsou komunity občanů inklinující k jiné etnicitě než převážná část společnosti, a které česká legislativa shrnuje pod termín národnostní menšiny, komunity, institucionalizované své bytí na myšlence různorodosti etnické identity (Menšinový zákon ČR č. 273/2001 Sb. in Bittnerová, Moravcová, 2009, str. 19).

Druhým typem je skupina neupravující především souvislost se státem na podkladu etnické odlišnosti, ale v každodennosti. Rozdíl mezi těmito dvěma typy je hlavně v rozsahu možností a podpoře ze strany institucí a státu (Bittnerová, Moravcová, 2009, str. 19-20).

Etnická identita se nejčastěji spojuje se společností obyvatel vyskytujících se v menšinovém postavení z důvodu rozdílnosti etnických a sociokulturních hledisek (Moravcová, Bittnerová, 2008, str. 18).

3.3 Migrace

Lidé se stěhovali od nepaměti z jednoho místa k druhému a zároveň se snažili kontrolovat přísun cizinců do vlastního teritoria. V moderní historii se největší přesuny obyvatel konaly v období obou světových válek. Poté lidé začali migrovat hlavně chudých zemí v Africe, Asii a Jižní Americe do zemí bohatších (Miklušáková, 2005, str. 12).

Tento složitý proces je označován jako migrace neboli geografický přesun jednoho

nebo více lidí na určité území. Rozlišuje se několik druhů migrací, kdy záleží na směru pohybu migranta a jejím důvodu (imigrace, emigrace, interkontinentální intrakontinentální migrace, dobrovolná či nucená) (Geis, 1992, str. 224). „Podle OSN se do statistik nezařazují turisté, studenti, obchodníci, tranzitní cestující, usedlíci v blízkosti hranic, používajícími často pohraniční styk, utečenci, bezdomovci a přesídlené populace.“ (Geis, 1992, str. 225).

Ve většině vyspělých států je migrace nepřetržitý a stále se zvyšující jev. V ČR je tento jev ovlivněný především vstupem do Evropské unie, která umožnila snazší možnost pohybu v rámci členů EU, a také se ČR stala pro cizince ze států mimo EU více atraktivní destinací. Postupem času se typ imigrace mění, stává se trvalejší, což je také důvod, proč ČR není už zemí tranzitní, ale cílovou pro stále větší počet cizinců, kteří se pokouší nalézt nový domov nebo působiště pro svou ekonomickou činnost (Šišková, 2008, str. 127).

Ve spojení s narůstající migrací je kladen důraz států na odlišení mezi národnostními menšinami a imigranty. Dle sociologického přístupu Willa Kymlicky, soustředěujícího se na dobrovolnou migraci,² se imigranti stanou občany státu kvůli dobrovolnému přistěhování, na území jsou rozmístěni a chybí jim kapacita k vytvoření institucí sociálního, politického a ekonomického života (Mareš a kol., 2004, str. 9). „Naproti tomu národnostní menšiny jsou chápány ve velmi úzkém smyslu jako skupina obyvatel, které byly inkorporovány do státu na základě nedobrovolného podrobení se či dobrovolného přistoupení ke státu a institucionálně jsou víceméně pokryty.“ (Mareš a kol., 2004, tamtéž).

Kymlická na základě teorie sociální kultury tvrdí, že hlavním rozdílem mezi národnostními menšinami a imigranty je skutečnost, že národnostní menšinu sociální kultura spojuje a imigrantům chybí (Mareš a kol., 2004, str. 10).

Migrace je obvykle spojována s demografickým vývojem země a regionů na státní úrovni např. snížení nebo nahrazení demografických ztrát související s dlouhodobě klesající porodností nebo tzv. varovných analýz. Je ale zřejmé, že lze pouze naplnit počet obyvatel či trhliny na trhu práce, ale nikoli zabránit celkovému stárnutí obyvatelstva. V České republice je úroveň imigrace dostatečná k zachování velikosti populace, ale ani počty migrantů a jejich demografické chování nemůže odvrátit stárnutí

---

² V analýzách separuje uprchlíky a unesené osoby

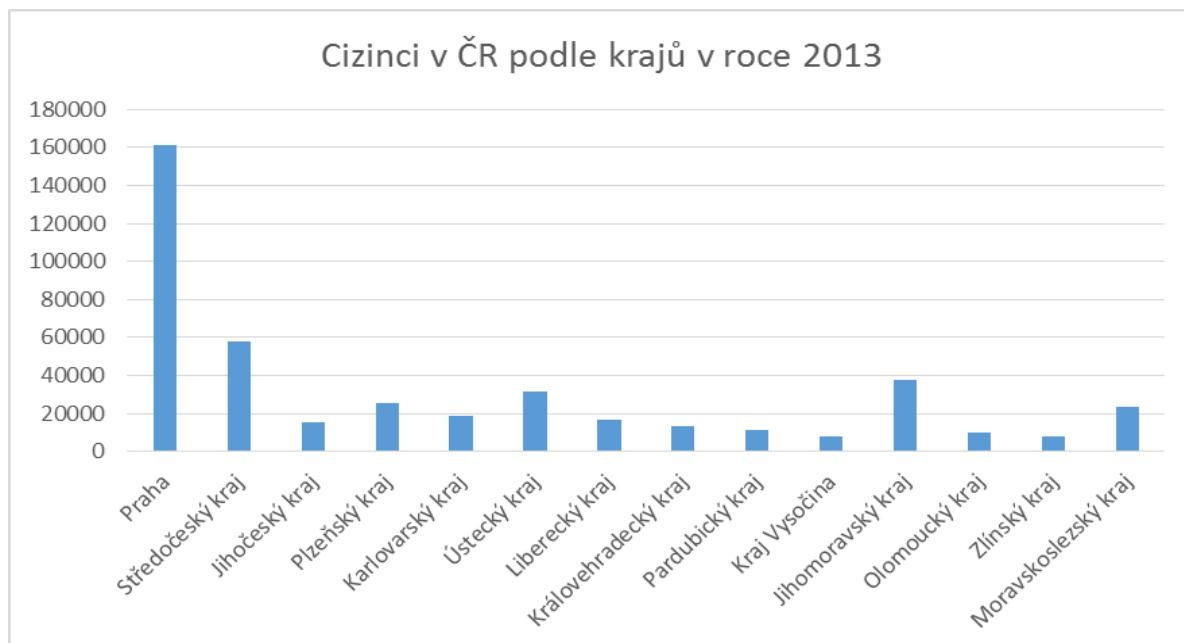
obyvatelstva (CSZO, 2012).

Působení migrace na kulturní a demografické změny je doposud spíše okrajové a mimo ekonomických dopadů jsou důsledky migrace pro majoritní společnost zatím zanedbatelné. Tato skutečnost se v průběhu let může silným přísunem a usazováním cizinců změnit (Drbohlav a kol, 2010, str. 112-117).

3.3.1 Migranti v České republice

Migranti se obecně nejčastěji zdržují ve velkých městech, což se týká i České republiky, převážně hlavního města Prahy, kde se nachází asi třetina celkového počtu přistěhovalců (Rákoczyová, Trbola, 2009, str. 19). Tuto skutečnost zobrazuje graf č.1.

Graf č. 1: Cizinci v ČR podle krajů v roce 2013

Zdroj: vlastní zpracování podle ČSÚ

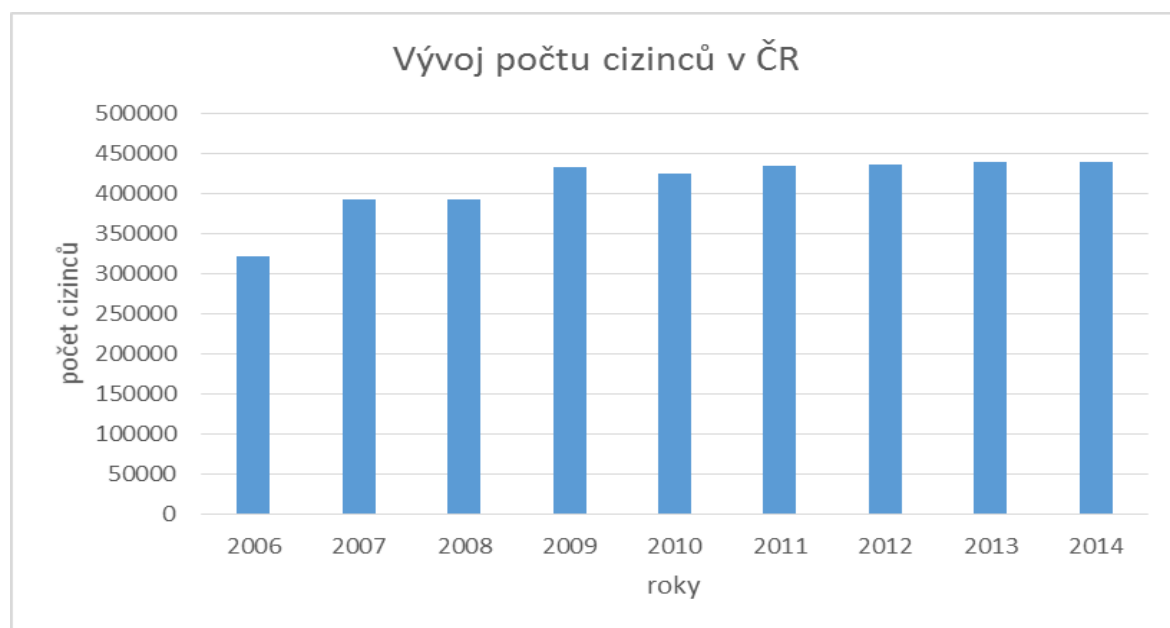
Dalšími městy s větším počtem migrantů jsou Brno, Plzeň, Pardubice či Mladá Boleslav. Způsobeno je to hlavně tím, že vzrostl počet zaměstnavatelů obsazujících jejich volná pracovní místa, cizinci a tím i zároveň zpřístupnění českého pracovního trhu lidem ze třetích zemí (Rákoczyová, Trbola, 2009, str. 19-20).

Rozložení migrantů je nerovnoměrné, jelikož převažuje usazování ve městech

před usazováním ve vesnicích, což se přisuzuje geografické poloze a pozici okresů v rámci sídelní hierarchie (Novotný in Drbohlav a kol., 2010, str. 48). Značně se projevuje zjevný rozdíl mezi regiony na severu a na jihu od Prahy, a to tak, že sever je pro cizince atraktivnější, zejména nabídkou pracovních míst. Speciální skupinou z pohledu územního rozložení jsou právě Vietnamci, zaměřující svou činnost jak na majoritní společnost, tak i na zahraniční turisty. Z tohoto důvodu žijí ve všech okresech a obsazují hlavní dopravní tahy v příhraničí (Drbohlav a kol., 2010, str. 48).

Počty cizinců znázorňuje graf č.2, ze kterého je patrné, že od roku 2009 se jejich četnost téměř nemění. V roce 2014 byl na území ČR 439 189 cizinců, což je spolu s rokem 2013 nejvíce za posledních deset let.

Graf č. 2: Vývoj počtu cizinců v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování podle ČSÚ

3.3.2 Zastoupení vietnamské komunity v České republice

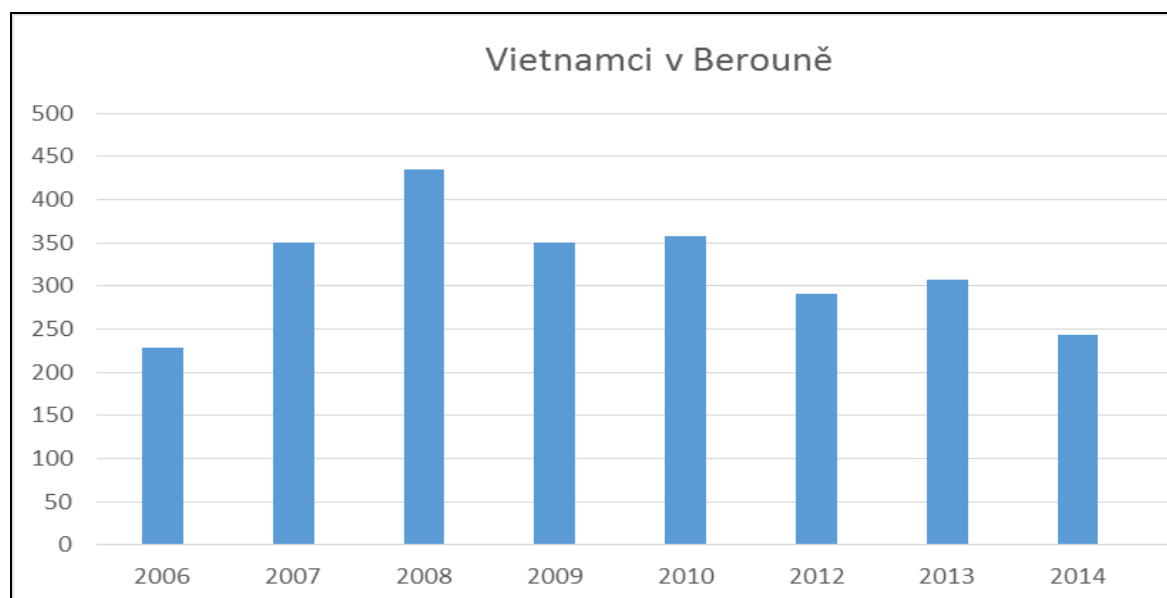
V České republice jsou Vietnamci třetím nejzastoupenějším etnikem (13 %) hned po Ukrajincích a Slovácích, kteří obsazují ve statistikách první a druhou příčku. K 31.12.2013 dle ČSÚ zde žilo dohromady 439 189 cizinců, z toho celkem

57 347 obyvatel vietnamské minority, což je srovnatelné s výsledky sčítání za rok 2012³. Vietnamci zauímají první místo v kategorii nejdéle žijících cizinců na území České republiky, a to v průměru až 8 let (Němeček, CZSO.cz, 2012).

Ve Středních Čechách a zároveň Středočeském kraji žilo celkem k 31. 12. 2013 podle statistiky ČSÚ 5 427 Vietnamců, z čehož bylo 2 335 žen. Ve městě Beroun, které patří do NUTS3, žilo konkrétně k tomuto dni 308 Vietnamců (CZSO.cz, 2013). Vývoj jejich počtu v Berouně, bez ohledu na pohlaví v Berouně zobrazuje přehledně graf č.3.

Graf č. 3: Počet Vietnamců v Berouně

Zdroj: Vlastní zpracování podle Českého statistického úřadu

3.3.3 Banánové děti

V dnešní době žije na území ČR početná skupina tzv. banánových dětí. Termínem „Banánové děti“ jsou označovány děti Vietnamců v České republice, které se již plně integrovaly do života majoritní společnosti. Pojem je odvozen od banánu, který je na povrchu žlutý (značí vietnamský vzhled) a uvnitř bílý (značí českou kulturu) (Nejezchleba, Goethe.de, 2009).

Některé z tzv. banánových dětí nikdy Vietnam ani nenavštívily a své příbuzenstvo

³ V České republice v roce 2012 dle ČSÚ 57 360 Vietnamců

znají jen z toho, co jim řeknou rodiče nebo z rozhovorů po telefonu. Za mateřský jazyk považují češtinu, jelikož vietnamštinu někteří ani dobře neovládají. Český jazyk se naučily hlavně díky pobytu zde a také spoluprací s institucemi zaměřenými na vzdělávání. Tyto děti vynikají ambiciózním přístupem ve škole, jsou velmi snaživé a mnohdy jsou ve škole úspěšnější než ostatní spolužáci. Pro Vietnamce je učení a dosažené vzdělání velmi důležitou věcí. Spatřují v něm budoucnost dobrého života a nalezení dobré práce. Vychází to nejen ze snahy uspokojit nároky rodičů, ale i z vlastní motivovanosti být dobrý a zajistit si lepší práci než mají jejich rodiče. Po zvládnutí jazykové bariéry považují vietnamské děti vzdělávání v České republice za snadné (Bittnerová, Moravcová, 2006, str. 322-323).

Není neobvyklé, že děti používají dvě jména, jelikož se ocitají na rozmezí dvou souběžných světů. Poměr přijetí a odmítnutí jednoho z těchto dvou světů se samozřejmě liší v závislosti na míře začlenění do českého kolektivu dětí a spojením s vietnamskou rodinou, tradicemi a jazykem (Bittnerová, Moravcová, 2006, str. 332).

Dle Jirasové (in Bittnerová, Moravcová, 2006, str. 332) jsou vietnamské děti otevřenými představiteli vietnamské kultury v ČR a tím, jak jsou bezprostřední a fungují ve společnosti, podporují rušení tabu a předsudků. Život vietnamského dítěte žijícího u nás se skládá převážně ze tří částí: rodina, škola a vrstevníci. Lze říci, že prozkoumáním těchto tří skupin slouží jako prostředek k objevení míry integrace a identity těchto dětí.

3.4 Stát ve vztahu k cizincům

Zákonem zabývajícím se pobytem cizinců na území ČR je zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Tento zákon vymezuje podmínky pro vstup na území, přechodný pobyt na území, trvalý pobyt na území, pobyt občana Evropské unie a jeho rodinných příslušníků na území ČR, pobyt cizince na území ČR, vycestování cizince z území, a další náležitosti spojené s cizinci.

Podmínky povolení k trvalému pobytu na území ČR se liší dle toho, zda je člověk občanem země EU nebo pochází tzv. třetích zemí. Občané Evropské unie získávají trvalý pobyt po 5 letech nepřerušného přechodného pobytu bez dalších podmínek. Dále pokud to jsou lidé zaměstnaní a pobývající zde nejméně 3 roky a také občané kteří jsou rodinnými příslušníky občana ČR přihlášenými k trvalému pobytu, nebo jsou rodinným příslušníkem občana členského státu EU s vydaným povolením k trvalému pobytu

na území. U občanů pocházejících ze zemí mimo EU navazuje povolení k trvalému pobytu na víza nad 90 dní a jsou vydávána na dobu 1 roku s možností prodloužení (CZSO, 2006).

Trvalý pobyt je umožněn cizinci, i pokud nesplnil podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území ČR v případě, že o něj zažádá z humanitárních důvodů, obzvláště pokud je manželem azylanta a manželství bylo uzavřeno před vstupem azylanta na území nebo je-li nezletilým nebo závislým dítětem na péči azylanta (MVCZ.cz, 2013). Třetí možnost nastává ve chvíli, kdy byl cizinec v minulosti státním občanem ČR, který:

- „a) o vydání tohoto povolení žádá z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele,*
- b) na jeho žádost, pokud je jeho pobyt na území v zájmu České republiky*
- c) o vydání tohoto povolení žádá jako nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, je-li důvodem žádosti společné soužití těchto cizinců”* (MVCR.cz, 2013).

Přechodným pobytem se rozumí pobývání cizince na území pouze přechodně, které započne překročením státních hranic. Cizinec může na být na území bez víza, na základě krátkodobého víza, dlouhodobého víza nebo na základě výjezdního příkazu (MVCR.cz, 2014).

Informace o migraci a integraci cizinců na území ČR jsou pravidelně zpracovávány „Zprávy o situaci v oblasti migrace a integrace na území České republiky“, kterou předkládá se předkládá Ministerstvo vnitra vládě, poté Poslanecké sněmovně ČR, a Bezpečnostní radě státu. Vypracování této zprávy si klade za cíl co nejpravdivěji a nejobjektivněji poskytnout údaje o situaci legální i nelegální migrace, mezinárodní ochrany, integrace cizinců apod. (MVCR.cz, 2014).

3.4.1 Zdravotnictví

Jedním z problematických okruhů týkající se migrantů je problém zdravotního pojištění. V České republice se zdravotní pojištění dělí na veřejné a komerční (smluvní). U veřejného zdravotního pojištění je subjekt vymezen v zákoně a účastní se tedy procesu automaticky, nehledě na placení nebo neplacení pojistného. V případě nezaplacení pojištění vzniká dluh, ale nezaniká jeho účast v systému. Vzhledem k nemožnosti dobrovolného vstoupení do systému se naskýtá možnost komerčního zdravotního pojištění, což je soukromoprávní vztah pojišťovny s pojištěncem. Z uzavřené smlouvy je možné

se vypovědět, jelikož na ni není právní nárok. Dlouhodobě žijícím cizincům v ČR ze zemí mimo EU v ČR, kteří nejsou zaměstnaneckém poměru, nezbývá nic jiného než využít toto pojištění, protože nespádají do veřejného systému (Konsorcium-NNO.cz, 2014). „*Tito migranti jsou během prvních pěti let pobytu u nás (než mohou dostat trvalý pobyt), odkázáni na komerční pojištění, k jehož uzavření jsou dle zákona o pobytu cizinců povinni. Konkrétně jde o: živnostníky a jiné osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), - ekonomicky neaktivní rodinné příslušníky zaměstnanců, OSVČ i dalších cizinců i dokonce českých občanů (tj. například manželé/ky, děti apod.) - studenty*” (Konsorcium-NNO.cz, 2014).

Pokud jde o cizince na území ČR spadající do specifických kategorií (nezaopatřené děti, studenti do 26 let, matky na mateřské dovolené, osoby pobírající dávky sociální péče, osoby ve vazbě a výkonu trestu, žadatele o mezinárodní ochranu s jejich dětmi narozenými na území ČR nebo osoby s platný vízem za účelem strpění a další) odvádí za ně pojistné přímo stát (Asimos.cz, 2015).

Ve chvíli, kdy je cizinec zaměstnán, jeho pojistné za něj platí zaměstnavatel. Částka pojistného je odečtena z platu a zaplacená zdravotní pojišťovně (Asimos.cz, 2015).

Z výše uvedeného vyplývají největší problémy zdravotního pojištění ve spojitosti s migranty. Jedná se o neexistenci právního nároku na uzavření pojištění. Migranti jsou často postaveni do situace, kdy je komerční pojišťovny odmítnou pojistit kvůli jejich zhoršenému zdravotnímu stavu, a tudíž jsou zcela bez pojištění. Nejistota trvání pojištění se řadí k dalšímu problému ve spojení s touto problematikou. Cizinci neví, jak dlouho jejich pojištění bude trvat, protože pojišťovna má zákonnou možnost ukončit poměr s pojištěncem bez udání důvodu. Pojistné v tomto typu pojištění se platí předem a jednorázově na celou dobu trvání pojištění, což zpravidla bývají dva roky a nevyužité pojistné se nevrací. Nevýhodné to není jen pro migranty, ale i pro zdravotnická zařízení, která při akutním zásahu nemají jistotu, že jejich počínání bude zapláceno, rovněž pro stát a rozpočty veřejných zdravotních pojišťoven. Nemocným cizincům stát nanejvýš udělí azyl z humanitárních důvodů, nebo trvalý pobyt a v důsledku toho nese veřejný systém výlohy za tyto nemocné. Z prognóz vyplývá, že začleněním všech migrantů s dlouhodobým pobytem do veřejného zdravotního pojištění, by se navýšily příjmy veřejných zdravotních pojišťoven až o stovky milionů korun za rok (Konsorcium-NNO.cz, 2014).

3.4.2 Vzdělávání

V porovnání se zeměmi, které mají dlouholetou tradici v přijímání migrantů (např. Velká Británie), mají české školy poměrně nízký počet cizinců, ale demografická predikce předpovídá zvyšování počtu cizinců v českém školství. Všem dětem zaručuje právo na vzdělání Úmluva o právech dítěte a školský zákon (č. 561/2004), do kterého spadají i cizinci. Školský zákon nařizuje rovný přístup ke vzdělání a prohlašuje, že nikdo nesmí být ve vzdělání diskriminován kvůli rase, etnickému původu, jazyku, náboženství ani politickému přesvědčení.

Migranti z tzv. třetích zemí mají dostupné základní vzdělávání a školské služby, zahrnující vzdělávání při výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy, pokud pobývají na území České republiky (včetně neoprávněného pobytu). Střední a vyšší vzdělání mohou využít pouze, pokud mají splněny podmínky oprávněnosti pobytu na našem území⁴ (Titěrová, Migraceonline.cz, 2011).

Ministerstvo vnitra ČR uvádí, že celkový počet migrantů studujících na vysokých školách v roce 2013 dosáhl 40 842 studentů. Z toho nejpočetnější zastoupení mají Slováci s 23 434 studenty, následováni Rusy, Ukrajinci, Kazachstánci a Vietnamci⁵ (MVCR.cz, 2014).

3.4.3 Ekonomický vývoj a obsazení pracovních míst v ČR

„Zahraniční zaměstnanost významně ovlivňuje ekonomický vývoj a s ním související celková situace na pracovním trhu. Výrazný ekonomický růst po roce 2003 byl spojen se zvýšenou poptávkou po práci, kterou bylo v důsledku strukturálních faktorů možno pokrýt domácí pracovní silou pouze částečně“ (Rákoczyová, Trbola, 2009, str. 20).

Zaměstnaní cizinci obsazují především manuální povolání a stavebnictví. Okolo 5 % jich pracuje ve službách a obchodu, obvykle na pracovních místech vyznačujících se vysokým tlakem na časovou flexibilitu, prací s přesčasy, o víkendech či svátcích. Podnikatelská činnost v obchodní oblasti byla dominantou vietnamských občanů, kdy ještě v roce 2006 byla jejich 97% zaměstnanost založena na živnostenském podnikání (Rákoczyová, Trbola, 2009, str. 20).

---

⁴ K předškolnímu a základnímu uměleckému vzdělání mají tito cizinci přístup, pouze pokud mají na našem území povolení k pobytu na déle než 90 dní

⁵ Vietnamských studentů v roce 2013 bylo na vysokých školách 1045.

3.5 Vztahy mezi Vietnamem a ČSR do roku 1989

V 50. letech 20. století, po vzniku diplomatických vztahů mezi Vietnamskou socialistickou republikou a Československou republikou, začal organizovaný přesun Vietnamců do tehdejší ČSR. Jelikož Vietnam byl zasažen válkou, ČSR v rámci pomoci poskytla základní vzdělání stu sirotkům na jejím území, ve věku od šesti do třinácti let, kteří postupně vystudovali všechny stupně našich škol. Získání pracovních zkušeností v zahraničí bylo v období vietnamské krize běžné, stále do Československa přijížděli noví studenti průmyslových škol. Jejich počet byl v tu dobu omezen na 20 až 50 žáků za rok. Velký počet studentů se pak vrátil do své rodné země a vykonávali zde důležité funkce ve státních podnicích (Šišková, 2008, str. 113).

V 60. a 70. letech po vzniku dalších dohod přijelo do ČSR několik tisíc pracujících v různých oborech (strojírenství, chemický průmysl a další) spolu se studenty a uchazeči o studium na vysokých školách, zejména v ekonomických a technických oborech, ale i na FAMU a FFUK (Brouček, 2003, str. 56). Roku 1967 po rozhodnutí vlády přijelo z Vietnamu na zaškolení v odvětví strojírenství, metalurgie a spotřebního průmyslu 2 146 praktikantů. Od poloviny 70. let se zvýšil počet Vietnamců o dalších 5069 a tito nově příchozí se v ČSR zdrželi přibližně šest let (zahrnující absolvování půlroční jazykové přípravy, dvouleté až tříleté učení na učňovských školách a praxi) (Varianty.cz, 2015). V roce 1981 se již na území Československa vyskytovalo přes 30 000 vietnamských obyvatel (Brouček, 2003, str. 56).

3.5.1 Vietnamská menšina v ČR po r. 1989

Po pádu komunistického režimu v roce 1989 se po vyrovnání finančních slibů vůči Vietnamu zpretrhaly skoro všechny vztahy. Třetina Vietnamců se vrátila zpět do vlasti, třetina odjela dál na západ, třetina zůstala a začala podnikat (Šišková, 2008, str. 115).

V 90. letech se těm, kteří na území ČR zůstali, změnil jejich životní styl v ČR, zejména tím, že z ubytoven se přemístili do normálních bytů a české obyvatelstvo je začalo brát spíše jako podnikatele obchodující hlavně s textilem či ovocem a zeleninou nežli jako tovární pracovníky (Bittnerová, Moravcová, 2006, str. 321).

Vietnamci, kteří zde zůstali a rovněž ti, kteří sem přijíždí za svou rodinou, se dodnes živi převážně obchodní činností. Jejich jazykové bariéry většinou nepředstavují problém, protože mohou získat živnostenský list skrze odpovědného zástupce. Obavy mají tyto občani hlavně ze zpřísněných kontrol kvůli Evropské unii a velkému rozmachu hypermarketů a supermarketů (Šišková, 2008, str. 115).

V ČR existuje již od roku 1992 Svaz vietnamských podnikatelů, který propojuje významné vietnamské podnikatele. Snaží se o spojení Vietnamců žijících v České republice (nejen v podnikatelské sféře, ale i v ostatních oblastech sdružujících tuto minoritu). Ačkoliv je kontakt vietnamské komunity s majoritou téměř každodenní, informovanost většinové společnosti o Vietnamcích je stále velmi nízká (Šišková 2008, str. 137).

Od roku 2013 se Vietnamci stali uznávanou národnostní menšinou, což zlepšuje proces integrace. Tento status umožňuje Vietnamcům lepší rozvoj jejich kultury a především jazyku. Toto oficiální postavení minority zajišťuje možnost používání vietnamštiny v komunikaci s úřady i před soudy (Vlada.cz, 2013).

3.6 Formální vztahy s institucemi a migrační politika

Všichni přistěhovalci se během svého pobytu na území ČR setkali s pracovníky cizinecké policie. Jejich zkušenosti jsou různé, ale převažuje názor, že problém týkající se jazykové bariéry pracovníků, neochoty komunikovat či nedostatečnému poskytnutí informací klientům, je znepokojující (Rákoczyová, Trbola eds., 2009, str. 46).

Migrační politika se v průběhu let velmi změnila, a to hlavně rokem 2004, kdy ČR vstoupila do Evropské unie, rozšířila kategorie pobytu a zavedla se kategorizace cizinců (občani EU a občani jiných zemí). Zrušení státních hraničních kontrol po zapojení ČR do Schengenského prostoru bylo rovněž změnou, která ale s odstupem více než dvou let výrazně neovlivnila celkově počty migrantů (Trbola, Rákoczyová, 2011, str. 15).

3.6.1 Pomoc MV ČR k integraci cizinců

Nejdůležitější dokument určující záměr státu v souvislosti s integrací cizinců v současné době je *Koncepce integrace cizinců na území České republiky*. Klíčovými body tohoto dokumentu jsou důraz na sociální integraci, ochranu cizinců proti diskriminaci a podporu rovných možností na trhu práce, bydlení, vzdělání, náboženství a zdravotní a sociální péči. Toto pojetí bylo přijato v roce 2000 a aktualizováno v roce 2006 (*Usnesení vlády ke koncepci 2006*). Uskutečnění koncepce bylo svěřeno Ministerstvu vnitra (Trbola, Rákoczyová, 2011, str. 17). Celková koordinace integrace se ale přesunula od Ministerstva vnitra na Ministerstvo práce a sociálních věcí, jelikož se zjistilo, že je potřeba klást důraz především na sociální aspekty. MPSV v součinnosti s dalšími ministerstvy tvoří jednotnou politiku hospodářské, kulturní i sociální politiky, korespondující požadavkům a možnostem ČR a zároveň schopnou ustát požadavky na členy EU a zároveň dostát i závazkům vyplývajícím z mezinárodních úmluv, jež ČR podepsala. Vláda si oblasti vymezila několik důležitých cílů, mezi které patří zvyšování rovného přístupu a rovných příležitostí v práci, vzdělání, zdravotní péči, bydlení atd. a také maximální zvýšení míry přiblížení právního postavení cizinců, žijících trvale na území ČR, odvíjejícího se od délky pobytu (Šišková, 2008, str. 80).

MV ČR je při realizaci *Státního integračního programu* v těsné spolupráci s kraji, obcemi i nestátními neziskovými organizacemi a pravidelně před koncem kalendářního roku tento program vyhodnocuje, protože na základě výsledků vláda rozhoduje, kolik finančních prostředků pro realizaci v dalším roce poskytne. Stát přispívá nejvíce na poskytování lekcí českého jazyka a na aktivity nestátních neziskových organizací (Šišková, 2008, str. 136).

Správa uprchlických zařízení MV ČR vybudovala za finanční pomoci Evropských fondů *Centra na podporu integrace cizinců* (CPIC)⁶. Cílovou skupinou těchto center jsou cizinci z tzv. třetích zemí s dlouhodobým nebo trvalým pobytem na území ČR. Záměrem tohoto projektu je přispět k dlouhodobé a koncepční integraci cizinců. Poskytované služby center jsou zdarma. Jedná se zejména o poradenství v sociálním a právním odvětví, jazykové a sociokulturní kurzy, možnosti využití internetového pracoviště s bezplatným

---

⁶ CPIC jsou vybudována v těchto krajích: Jihočeský kraj, Karlovarský kraj, Liberecký kraj, Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj, Pardubický kraj, Plzeňský kraj, Zlínský kraj, Kraj Vysočina. V ostatních krajích jsou zřízena obdobná centra.

využitím počítačů i knihovny (Integracnicentra.cz, 2013).

MPSV ve spolupráci s MV ČR zřídilo internetovou stránku Cizinci.cz, která si klade za cíl poskytnout aktuální a ucelené informace o integraci cizinců v ČR a přístup k důležitým kontaktům a dokumentům. Na stránkách jsou uvedeny informace ohledně vzdělávání a zkoušek z českého jazyka, dále o sociální podpoře, pomoci v hmotné nouzi. Pro odborníky jsou k dispozici údaje o projektech a aktivitách týkajících se začlenění cizinců a důležité aktuální právní předpisy týkající se této problematiky (Cizinci.cz, 2015).

3.7 Neziskové organizace

V České republice je přibližně sedmnáct akreditovaných organizací, zabývajících se problematikou pomoci imigrantů a menšin. Mezi nejdůležitější instituce týkající se této problematiky, popřípadě konkrétně Vietnamců, bezesporu patří Sdružení pro integraci a migraci v České republice, Asociace Českých občanů vietnamského původu a Klub Hanoi. Všechny organizace pomáhají posilovat proces začlenění vietnamské minority do majoritní společnosti, poskytují informace jak cizincům, tak i široké veřejnosti zajímající se o migraci.

Jednou z hlavních institucí, pomáhající imigrantům v České republice je **Sdružení pro integraci a migraci**. Tato organizace funguje již od roku 1992 a bezplatně pomáhá v oblastech právních, sociálních i psychosociálních, což má za cíl podpořit integraci cizinců do české společnosti. Snaží se poskytovat informace umožňující snadnější orientaci v právních úpravách i novém prostředí (Migrace.com, 2015).

Další významnou organizací je **Asociace Českých občanů vietnamského původu (ACVN)**. Asociace spojuje občany České republiky hlásících se k vietnamské národnosti a dávajících najevo přání být uznáváni jako příslušníci vietnamské národnostní menšiny společně s dalšími, kteří se hlásí ke shodné národnosti. Za cíl si klade sdružování občanů ČR vietnamského původu hlásících se k vietnamské národnosti, a to především kvůli společnému prosazování a uskutečnění práv vietnamské národnostní menšiny a jejich uchování a rozvoje jazyka, tradic a kultury v komunitě (ACVN.cz, 2015).

Česko-vietnamská společnost je nejstarší a největší celostátní organizací přátelství s Vietnamskou socialistickou republikou. Tato organizace kooperuje a vytváří vztahy s orgány, organizacemi či jedinci v ČR a ve Vietnamu. Cílem této společnosti je utužování

vztahů mezi zeměmi, přispívá k rozvoji styků mezi těmito dvěma zeměmi a v neposlední řadě aktivní podpora Vietnamců žijících v ČR. Společnost pořádá přednášky, kurzy, kulturní akce, vydává publikace apod. Dále se zaměřuje na pomoc podnikajícím jednotlivcům, zabývá se jejich obeznámení s aktuálním zákonodárstvím země a možnostmi investování a ochrany investic (CVS.cz, 2009).

Dalším spolkem určeným na podporu vietnamské menšiny je **Klub Hanoi**, který byl založen v roce 2003 studenty vietnamistiky na Univerzitě Karlově v Praze. Součástí klubu se může stát každý, kdo se zajímá o Vietnam, jeho tradice, kulturu a o integraci Vietnamců do majoritní společnosti s důrazem ponechání jejich kulturní identity (Klubhanoi.cz, 2015).

3.8 Tradice a kultura Vietnamců

Vietnamci kladou velký důraz na mentální zdraví a krásu spojenou s tradicemi a zvyky. Jsou velmi vázání na rodinu, na níž se pojí tradice, což mají společné s ostatními Asiaty. Jedním z důkazů vázanosti na rodinu je fakt, že většina z Vietnamců žije v jednom domě společně s několika generacemi, aby se o sebe mohli navzájem postarat ve chvílích, kdy je to nutné a pečovat o nejstarší členy rodiny (Vrablová, Vietnamisa.cz, 2013).

V českém prostředí tradice přežívají, ale nejsou dodržovány tak striktně. Nejvíce se zachovává tradice vietnamské kuchyně, jejíž příprava může trvat i tři hodiny. U pokrmů se řeší rodinné záležitosti týkající se dětí, domácnosti apod. Vietnamská kuchyně využívá hlavně rýži. K jídlu se ale využívá skoro vše z přírody, včetně hmyzu, který v Evropě není považován za typický pokrm (Kocourek, 2010, str. 10).

Silnou tradicí je uctívání zemřelých předků, protože Vietnamci věří, že zemřelí jsou stále s nimi v podobě duchů a mohou jim pomáhat či škodit, podle toho, jak se o ně za života starali. Uctívání je především formou modliteb a oltářů, o který se stará většinou nejstarší ze synů. Zapalují se vonné svíčky a na oltář se pokládají dary. Ve dne výročí smrti předka se zapalují nepravé peníze, sloužící přímo k tomuto rituálu (Bittnerová, Moravcová, 2006, str. 332).

3.8.1 Náboženství

Dnes je nejčastějším náboženstvím ve Vietnamu buddhismus, hlavně mahájánový proud, který vyznává asi 50 % obyvatel. Jde o víru v nekonečné převtělování duší. Mahájový buddhismus je silně ovlivněn čínským, stejně jako celé dějiny Vietnamu (Ičo, 2010, str. 35).

4 Praktická část

Praktická část této bakalářské práce si klade za cíl analyzovat integraci Vietnamců v Berouně a prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů odpovědět na otázky týkající se začlenění Vietnamců do majoritní společnosti. Získané informace rozhovorů s respondenty žijícími v Berouně, jsou rozděleny do tematických okruhů a odpovědi porovnávány.

Nikdo z respondentů si nepřál být ve výzkumu jmenován a z tohoto důvodu jsou použita fiktivní jména. Mezi dotazovanými, kterých bylo celkem deset, převažovali muži a jednalo se o věkové rozmezí od 16 do 65 let. Rozhovory s mladšími respondenty probíhaly na otevřenější úrovni než rozhovory staršími, protože mladší neměli problém s vyjadřováním v českém jazyce a celkově překážkami jazykové bariéry.

Konkrétnější informace o dotazovaných jsou zaneseny v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Základní informace o respondentech

Jméno	Pohlaví	Věk	Bydliště	Profese	Počet let v ČR	Výzkum proveden dne
Ahn	Muž	16	Beroun	Student střední školy	Narozen v ČR	4.1.2015
Can	Žena	25	Beroun	Studentka vysoké školy	10 let	4.1.2015
Han	Muž	65	Beroun	Majitel prodejny obuvi	25 let	18.12.2014
Lam	Muž	54	Beroun	Majitel obchodu se smíšeným zbožím	20 let	28.12.2014
Nien	Žena	38	Beroun	Prodavačka	5 let	29.12.2014
Nu	Muž	18	Beroun	Student střední školy	Narozen v ČR	5.1.2015
Quang	Muž	32	Beroun	Majitel obchodu s potravinami	6 let	5.1.2015

Smengy	Žena	26	Beroun	Studentka vysoké školy	16 let	20.1.2015
Thu	Muž	49	Beroun	Majitel večerky	4 roky	10.1.2015
Xuan	žena	37	Beroun	Prodavačka	12 let	10.1.2015

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1 Důvod příchodu do ČR

Jako nejčastější důvod příchodu do České republiky uváděli dotazovaní zajištění lepších podmínek pro sebe a svou rodinu. Někteří z nich v ČR již část rodiny měli, jiní se přistěhovali, aniž by tu kohokoliv znali a o to těžší situaci zde po příjezdu měli. Přestěhovali se se svým nejužším kruhem rodiny, který zahrnuje manžela či manželku a děti, pokud je v té době měli. Pouze informátor Thu se rozhodl přesídlit se širším okruhem příbuzných, a to i se svými dvěma bratry, sestrou a bratrancem. Dva nejmladší respondenti (Ahn a Nu) se v České republice již narodili a tudíž se považují za Čechy a nikoliv za Vietnamce.

„Sice vypadám jako Vietnamec, ale necítím se jím být. Od narození žiji v České republice, takže se považuji za Čecha, i když moji rodiče pochází z Vietnamu. Rodiče se přestěhovali kvůli zlepšení životních podmínek.“ (Ahn, 16 let, narozen v ČR)

Dalším důvodem přestěhování byla snaha o zabezpečení kvalitního vzdělání svých potomků, které by jim nemuselo být ve Vietnamu zajištěno. Tento důvod uváděli starší respondenti a zdůrazňovali, že vzdělání jejich dětí je pro ně to nejdůležitější čeho chtějí v životě dosáhnout, protože si myslí, že díky dobrému vzdělání mají jejich potomci šanci na lepší život než měli oni sami.

„Pro mě a mou manželku je velmi důležité vzdělání našeho syna a dcery, protože pro ně chceme lepší budoucnost a dosažením vysokého vstupně vzdělání je vyšší pravděpodobnost získání perspektivní a dobře placené práce. Byl bych nerad, kdyby museli pracovat od rána do večera, jako je tomu u mě a mé ženy.“ (Lam, 54 let, 20 let v ČR)

Informátor Han procestoval a poznal za svůj život několik cizích zemí (např. Rusko a Japonsko) a v České republice bydlí již 20 let. Příčinou usazení právě v České republice shledává pan Han v dobré životní úrovni. Přes jeho dlouholetý pobyt zde by se rád někdy vrátil zpět do Vietnamu. Jak sám říká: „*Doma je doma, i když se mi tady daří skvěle.*“ Vlastní prosperující obchod s obuví a má dospívající děti na střední a základní škole, takže zatím důvod k odjezdu do Vietnamu nemá.

4.2 Vztah k České republice a Vietnamu

Pro každého respondenta má vztah k České republice jiný význam. Ziskávají zde pocit dobrého zázemí pro sebe a svou rodinu, profesionální služby, dobré obchodní podmínky a vyhlídky na lepší život. Většina vyzdvihovala kvalitní vzdělávací systém, velice důležitý pro každého z nich. Všichni z dotazovaných uváděli kladný vztah k České republice a zároveň starší generace zmiňovala touhu jednou se vrátit zpět do své rodné země. Naopak mladší respondenti Ahn, Can a Nu se do Vietnamu přestěhovat nechtějí, jelikož se tu cítí být doma a nemají potřebu něco měnit.

Příčinou rozdílných postojů mladších a starších informátorů je země, ve které se narodili. Respondenti žijící v České republice od narození nemají v úmyslu se stěhovat do Vietnamu, protože nemají žádné vzpomínky, přátele a závazky vedoucí k potřebě stěhování a naopak. Pouze respondentka Smengy se vyjádřila nerozhodně a s jistotou nedokázala na tuto otázku odpovědět. Argumentovala tím, že sice se ve Vietnamu narodila a žila tam do svých 10 let, takže nějaké přátele tam má a chtěla by je vidat, ale v České republice se cítí lépe. Má zde českého přítele, se kterým již bydlí a spoustu přátel, čímž by odchod z ČR měla velmi ztížený.

„Můj přítel by se do Vietnamu stěhovat nechtěl a já ho chápu. Má tu dobrou práci, já zde studuji vysokou školu a přivydělávám si v jedné firmě, která mi nabídla po ukončení studia plný pracovní poměr. Máme hezký byt a spoustu dobrých přátel, o které bychom neradi přišli. Na druhou stranu Vietnam zbožňuji a někdy se mi po něm stýská. Jezdím tam alespoň dva krát do roka, vždy navštívím všechny své vietnamské přátele a vzdálené příbuzné a přemýšlím, jestli se nepřestěhovat zpět.“
(Smengy, 26 let, 16 let v ČR)

Celkově převažoval kladný a srdečný vztah k Vietnamu. Respondenti pokládali tuto zemi za kulturně bohatou, disponující krásnou přírodou, dlouholetými tradicemi a úctou ke starším osobám a své rodině, ale zároveň je pro ně tato země místem, kde je nedostatek pracovních míst a poskytování služeb je tam na horší úrovni než v ČR. Informátorka Nien poukazovala na skutečnost, že v České republice nemají lidé tak blízký vztah ke své rodině jako mají Vietnamci. Podle ní Vietnamci udržují lepší rodinné vztahy a mnohem více si jejich členů váží.

„Během dne se s dětmi moc nevidíme, protože já spolu s manželem pracujeme v našem obchodě a děti jsou ve škole nebo na mimoškolních aktivitách, ale každý večer si sedneme společně ke stolu, večeříme a povídáme si o tom, co jsme ten den zažili, dělali a děti nám říkají, co se ten den naučily.“ (Nien, 38 let, 5 let v ČR)

Informátoři, mající své příbuzné či přátele ve Vietnamu, je kontaktují z velké části telefonicky nebo využívají aplikaci Skype, která umožňuje i vizuální kontakt. Snaží se o spojení minimálně dva krát týdně a hovoří spolu zhruba hodinu. Pokud to jejich finanční možnosti dovolí, jezdí do Vietnamu alespoň jednou ročně. Informátorka Can uvádí, že se snaží do Vietnamu, konkrétně do svého rodného města Da Lat, jezdit co nejvíce.

„Nechci ztratit styk s babičkou a dědou, kteří ve Vietnamu žijí a do České republiky se přestěhovat nechtějí a jejich pokročilý věk jim nedovolí cestovat tak daleko, aby za námi mohli přijet.“ (Can, 25 let, 10 let v ČR)

Naopak respondent Ahn ve Vietnamu nikdy nebyl. Důvodem je finanční situace jeho rodičů, kteří se mu snaží dát vše, co je potřeba, ale na návštěvu Vietnamu jim nezbývají peníze. Ahn v tom neshledává problém, protože jak sám uvedl, do Vietnamu se chce podívat alespoň jednou za život, aby věděl, odkud pochází jeho předkové, ale nemusí to být v blízké budoucnosti.

„Až dostuduji a budu si sám vydělávat peníze, našetřím si a vezmu celou rodinu na návštěvu do Vietnamu.“ (Ahn, 16 let, narozen v ČR)

4.3 Zkušenosti s úřady

Na otázku, jaké mají respondenti zkušenosti s úřady následovala převážně pozitivní reakce a tvrzení, že na úřadech jsou vstřícní, a pokud si v něčem nebyli jistí, pracovníce na určitém úřadě se jim snažila pomoci. Jediné, čeho se obávají, jsou sankční poplatky za nedodržení podmínek podnikání a tak si dávají velký pozor na dodržení všech předepsaných norem, jejichž nedodržení by mohlo ohrozit podnikání. Nikdy neměli na úřadech žádný problém, nebo alespoň ne odlišný od občanů ČR. Dlouhé čekání ve frontách považují za nutné zlo vedoucí k lepší životní úrovni než by měli ve Vietnamu.

Negativní zkušenost zmínila jen Xuan, která popisuje chování pracovníků na úřadech jako chladné a odměřené. Tento přístup se objevoval hlavně z počátku jejího života v ČR, kdy respondentka příliš neovládala český jazyk a plně pracovnícím nerozuměla.

„Pracovnice na úřadech ve chvíli, kdy jsem úplně nerozuměla pokynům a tomu, na co se mě ptají, nebyly ochotny mi jakkoliv pomoci. Jejich přístup byl strohý a nechtěly se mnou zbytečně ztrácet čas.“ (Xuan, 37 let, 12 let v ČR)

4.4 Vztah k vietnamské komunitě v České republice

Dotazovní uvádějí, že jsou velmi vázáni na svoji rodinu a s okolním světem často nejsou. Mají kolem sebe jen úzký okruh blízkých přátel, kterých si opravu váží a mluví o nich s úctou. Naopak s lidmi stejné národnosti se většina z nich vůbec nestýká. V Berouně je jedním z důvodů konkurenční prostředí spojené s rivalitou prodejců, kteří prodávají převážně ve večerkách, v nichž tráví téměř celý den. Právě způsob života zasvěcený převážně práci v obchodech ztěžuje celkové navazování nových kontaktů, ale ani jeden z respondentů si na svůj životní styl nestěžoval. Jsou motivováni vidinou lepší budoucnosti pro své potomky. Výjimkou je pan Quang, která navštěvuje různá setkání Vietnamců žijících v ČR. Na tato setkání chodí kvůli získání nových přátel

a zároveň nových informací a rad ohledně pobytu či víz. Pan Quang se na jednom z těchto setkání seznámil se svou nynější manželkou, se kterou se stará o řádný chod jeho obchodu s potravinami.

„Chodit na tato setkání, konající se převážně v Praze, je poměrně užitečné. Člověk se tam dozví nové věci a setká se s lidmi, kteří zažívají to, co jsem zažíval před pár lety, po příchodu sem, takže jim některým mohu na oplátku poskytnout rady já.“
(Quang, 32 let 6 let v ČR)

Mladší respondenti mají menší ostych při seznamování a navazování přátelství, jsou otevřenější a sdílnější ve svých názorech. Chodí do českých škol, kde se stýkají s Čechy a utváří si tak s nimi přátelské vztahy. Respondentka Smengy je již studentkou vysoké školy, chodila v ČR i na střední školu, kde dostala od svých spolužáků přezdívku, české jméno, jelikož se jim její pravé jméno těžce vyslovovalo. Nevadilo jí to, dokonce si na to zvykla tak, že se tak mezi vrstevníky představuje a teď ji nikdo ve škole neřekne jinak než přezdívkou.

„Vůbec mi moje přezdívka nevadí. Zvykla jsem si na ni a někdy rovnou říkám, aby mě tak noví přátelé oslovovali.“ (Smengy, 26 let, 16 let v ČR)

Respondenti Nu a Ahn se shodli na postoji k Vietnamcům ve svém okolí. Nestýkají se s nimi, nevyhledávají jejich přítomnost a ani nemají potřebu se s nimi sdružovat. Příčinu svého postoje přisuzují dostatečnému množství českých přátel a tomu, že se cítí být více Čechy než Vietnamci. Nu zmínil přísnost svých rodičů a důslednost co se týče jeho výchovy. Jako příklad uvedl povinné chození domů v sedm hodin večer a zákaz chození do klubů či na diskotéky. Oproti svým vrstevníkům se cítí být dost omezovaný a v některých případech svým přátelům závidí. Přísnost svých rodičů si vysvětluje jak strachem o něj, tak i konzervativními názory.

„Rodiče se o mě bojí i proto, že se vzhledově odlišuji od ostatních a oni sami byli zvyklí na přísný režim. Nezazlívám jim to, i když někdy mi to vadí, protože nemůžu jít večer ven s kamarády.“ (Ahn, 16 let, narozen v ČR)

4.5 Kultura a tradice

Všichni dotazovaní slaví jak některé vietnamské svátky, tak i svátky české. Nejvýznamnější vietnamský svátek zmíněný všemi respondenty byl Nový rok podle lunárního kalendáře. Jedná se o období klidné, plné pohody a poklidného setkání s příbuznými. V tento den se sejde celá rodina, popřejí si navzájem jen to nejlepší, společně se najedí a obětují ovoce jídlo svým předkům. Z respondentů tradici s obětováním jídla dodržují pouze Han, Thu, Lam a Xuan. Ostatní dbají výhradně na rodinné setkání a poklidnou atmosféru.

„Kdybychom byli ve Vietnamu, dodržovali bychom samozřejmě naše vietnamské tradice striktněji než je tomu tady.“ (Nien, 38 let, 5 let v ČR)

Z českých tradičních svátků uvedli všichni oslavu vánoc a velikonoce. Vánoce slaví stejným způsobem jako Češi, tedy zdobením stromečku, pojídáním bramborového salátu s kaprem, rozdáváním dáreků a sváteční atmosférou. Rovněž příchod Nového roku slaví obdobně jako většina Čechů (zapalováním ohňostrojů a zábavou s přáteli). Velikonoce slaví jen Nien kvůli svým dětem narozeným již v ČR a Ahn se svými přáteli ve škole, jen pro pobavení, nikoliv doma s rodinou.

„Moji rodiče Velikonoce neslaví. Já jdu jen každý rok se svými spolužáky koledovat do školy, protože se mi to zdá jako zábavná tradice a dobrý důvod pro pobavení.“ (Ahn, 16 let, narozen v ČR)

4.6 Náboženství

Ve vietnamské kultuře se vyskytuje mnoho náboženství, ale dotazovaní vypověděli, že žádné konkrétní náboženství nevyznávají. Věří v něco neurčitěho, ale nedokázali pojmenovat v co přesně věří. Pouze v jednom rozhovoru bylo zmíněno konkrétní náboženství, a to křesťanství u respondentky Nien. To jediné, v co přestěhovaní Vietnamci věří a co uctívají, je kult předků.

„Celá má rodina je silně věřící. Uctíváme Boha a přísně dodržujeme křesťanské tradice. I přes to, že v České republice, konkrétně v Berouně, žiji již pátým rokem a nemám tu své věřící příbuzné, stále si tuto víru udržuji.“ (Nien, 38 let, 5 let v ČR)

Dotazovaní muži narození v ČR jsou ateisté a nemají v sobě pevně zakořeněné tradice. Narozdíl od svých rodičů tak nevykonávají ani náboženské rituály, protože jim již nejsou blízké.

„Ano, rodiče velmi dbají na uctívání našich předků, ale v nějaké určité náboženství nevěří. Mě nenutí náboženství ani k žádným obřadům, protože ví, že bych to nebral tak vážně jako oni a že k tomu nemám takový vztah.“ (Nu, 18 let, narozen v ČR)

4.7 Diskriminace a problémy se začleněním

Všichni dotazovaní, kromě majitelů večerky Thu a Xuan, se shodli na bezproblémovém životě v Berouně. Uvádějí, že se zde s žádným způsobem diskriminace nesešli, pokud tento pojem nezahrnuje přátelský druh humoru lidí ve škole, narážející na odlišný vzhled, který ale podle respondentů není myšlen vážně. Vyjadřují spokojenost s bydlením v Berouně a Čechy popisují jako příjemné a vstřícné lidi, se kterými nemají žádný problém.

Informátor Thu přiznal, že se setkává převážně s jazykovou diskriminací. Někteří lidé se posmívají jeho češtině, protože česky nemluví příliš dobře a po příchodu do obchodu mu rovnou tykají.

„Hodně lidí, kteří si přijdou něco koupit do mého obchodu, mi automaticky tykají a nepřijde jim to nijak zvláštní. Je to asi i tím, že má čeština není na příliš vysoké úrovni, takže si lidé myslí, že to nepoznám.“ (Thu, 49 let, 4 roky v ČR)

Informátorka Xuan uvedla podobný problém jako Thu a dodala, že se chvíli po přestěhování do ČR často setkávala s používáním vulgarismů ve vztahu k její osobě. Dodala, že ze začátku to neměla ona ani její rodina lehké a s diskriminací se setkávala poměrně často. Postupem času se ale situace zlepšila a teď má i několik dobrých českých

přátel. Lidé v Berouně si zvykli chodit do obchodu, který patří jejímu manželovi a kde zastává pozici prodavačky.

„Ted' už jsou na mě lidé hodní, kolikrát si se mnou chtějí povídat a ptají se, jak se mi daří a co je u mě nového. Mám několik českých přátel a s těmi se navzájem navštěvujeme. Není to tak často, protože většinu svého času trávím v našem obchodě nebo s dětmi.“ (Xuan, 37 let, 12 let v ČR)

Jako hlavní příčinou problémů se začleněním do majoritní společnosti respondenti považují nedokonalé ovládnání českého jazyka a malou schopnost porozumět mluvenému slovu. Čeština je pro ně složitým jazykem a někteří z nich s ní mají velkou potíž. To je také jedním z důvodů, proč se nechtějí úplně družit nebo pouštět do sáhodlouhých konverzací s Čechy, bojí se toho, že nebudou rozumět a nebudou schopni odpovědět. Doma mluví všichni vietnamsky, a to i respondenti, kteří se zde narodili, protože jejich rodiče český jazyk příliš neovládají a chtějí, aby jejich potomci vietnamsky uměli.

„Doma s rodiči mluvím vietnamsky, jinak všude jinde česky. Má vietnamština není tak dobrá jako čeština, ale nemám problém s plynulou konverzací. Můj otec umí česky také docela dobře, učí se každý den, čte české noviny a snaží se denně jazykově vzdělávat. Matka češtinu moc neovládá, ale snaží se jazykovou bariéru co nejvíce zmenšit.“ (Nu, 18 let, narozen v ČR)

Vlastníci obchodů se každý den stýkají se svými zákazníky, takže se snaží o co nejlepší češtinu. Pan Han se snaží i luštit křížovky a vyplňovat cvičebnice pro samouky aby se zdokonalil. Pan Lam dochází k soukromému doučovateli češtiny dva krát týdně a každý den si čte knihy a periodika v českém jazyce. Také dcera pana Lam mu pomáhá s konverzací a vyplňováním potřebných dokumentů, se složitější češtinou. Jeho dceři je třináct let a česky umí velmi dobře, takže pokud je to nutné, otci překládá, ale z velké části to není potřeba.

„Vyplňování potřebných dokumentů pro chod obchodu a bydlení v ČR je pro mě, i po tolika letech v ČR poměrně složité. Má dcera s jazykem nemá

seběmenší problém, takže mi pomáhá. V neformální konverzaci si troufám říct, že si vedu obstojně, rozumím většině toho, co mi čeští zákazníci říkají a dokáži jim odpovědět.“ (Lam, 54 let, 20 let v ČR)

4.8 Shrnutí výsledků

Z výzkumu této bakalářské práce vyplývá, že Vietnamci, kteří se do České republiky přistěhovali, se stále cítí být více Vietnamci než Čechy a tvrdí, že tomu tak zůstane. Oproti tomu respondenti již narození v ČR, i přes vietnamský vzhled a své vietnamské předky, se považují za Čechy. Hlavní roli v určení své národní identity sehrává prostředí, ve kterém vyrůstají a lidé, kterými se obklopují. Na mladé informátory působí jak vietnamský vliv ze strany rodiny, se kterou zde žijí a který je poměrně přísný, tak i vliv majoritní společnosti, se kterou se setkávají denně ve škole a v běžném životě. Způsob života majoritní společnosti se osloveným informátorům jeví mnohem volnější a svobodnější. Na rozdíl od svých rodičů nemají problém se včlenit do kolektivu a navázat nová přátelství a známosti. Tuto skutečnost lze považovat za důležitý integrační pokrok.

Přistěhovalí respondenti se shodují na příčině příchodu do České republiky, která spočívá ve vidině zlepšení životní úrovně a opatření lepší budoucnosti pro své potomky. Získání perspektivnější budoucnosti pro své děti byl jedním z hlavních přestěhování z Vietnamu a důvodem, proč většina přistěhovalých informátorů tráví všechnen svůj čas ve svých obchodech. Kvůli lepším životním podmínkám kladou starší respondenti i rodiče mladších respondentů důraz na vzdělání, a tím dostávají své děti pod větší tlak, než se klade na české děti. Jejich potomci jim to nemají za zlé, ba naopak si o to více svých rodičů váží a chovají k nim velkou úctou, protože vidí, co vše si pro ně upírají.

S ostatními obyvateli Berouna vietnamského původu se přistěhovalí respondenti nestýkají. Převážně si udržují ve svém okolí jen úzký okruh českých přátel. Rodiny nemají příliš velký zájem o navazování nových kontaktů ve vietnamské komunitě, a pokud ano, jedná se pouze o výjimky.

Největším problémem, který brání plynulé a úspěšné integraci, je jazyková propast trápící většinu respondentů. Český jazyk se učí, ale i přesto je pro ně velmi složité se v něm zdokonalovat.

Dle výzkumu se postavení vietnamské komunity v Berouně se postupně zlepšuje. Přispívá k tomu hlavně mladá generace vietnamského obyvatelstva, která navazuje přátelské vztahy s majoritní společností. Lidé žijící v Berouně si na Vietnamce zvykli a nedávají jim žádným způsobem najevo negativní postoje vůči jejich minoritě.

Sami Vietnamci se snaží včlenit do běžného života města a nijak na sebe neupozorňovat. Jejich integrace spočívá hlavně v každodenním učení a používání českého jazyka, a také každodenní komunikací s Čechy.

5 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zjistit jaké je postavení vietnamské komunity v Berouně. Teoretická část se zabývá integrací a jejími procesy, problematikou etnicity a etnického uvědomění stejnosti či jinakosti, migrací a jejími hlavními druhy a nabízí přístup více odborníkům k těmto okruhům. V neposlední řadě se zaměřuje na migranty v ČR (počty, národnostní či etnické složení), na vztah ČR k cizincům, vztahy mezi Vietnamem a ČR, rovněž také na historickým kontextem Vietnamců a České republiky a institucím, které jsou nápomocny menšinám po příchodu do republiky.

V praktické části byl realizován kvalitativní výzkum formou polostrukturovaných rozhovorů s deseti respondenty z řad Vietnamců žijících v Berouně.

Výzkum dokázal rozdílné vnímání ČR a Vietnamu v závislosti na místě narození. Ti, kteří se narodili ve Vietnamu, udržují svoji vietnamskou identitu a někdy by se do Vietnamu chtěli vrátit. Snaží se nevyčínat z davu více, než je nutné a zbytečně na sebe neupozorňovat. Opakem je mladší generace, narozená již v ČR, která za svůj domov považuje Českou republiku, hovoří plynně a dle svých slov nemá důvod držet se v ústraní.

Významné pro udržení vietnamské identity je rozvíjení vietnamského jazyka u potomků, kteří se v ČR narodili a disponují perfektní češtinou. Rodiče se snaží děti učit vietnamštinu, pokračují ve vietnamských svátcích a tím chtějí docílit toho, aby jejich děti nezapomněly na svoji vietnamskou identitu. Oproti tomu náboženství u dotazovaných nehrálo nijak zásadní roli v udržování své identity. Respondenti byli kromě jedné ženy ateisté, nevyznávající žádné určité náboženství. Samotné chápání víry závisí na výchově v rodině a věku dotazovaných, což je jedním z důvodů, proč každý z nich vnímá víru rozdílně.

Zajímavým poznatkem také byla uzavřenost většiny respondentů ve vztahu k ostatním Vietnamcům. Velká část z nich se nesnaží stýkat s ostatními Vietnamci, kromě své rodiny. V Berouně je velké konkurenční prostředí mezi Vietnamci, kteří vlastní obchody s potravinami nebo smíšeným zbožím.

Z provedeného šetření vyplynul námět pro další výzkum v této problematice, který by se mohl zabývat otázkou, jak je možné přispět k začlenění starší generace Vietnamců do majoritní společnosti.

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Literatura

BITTNEROVÁ, D., MORAVCOVÁ, M., eds., Etnické komunity v české společnosti. 2006. Ermat Praha s.r.o, ISBN 80-903086-7-8.

BITTNEROVÁ, D., MORAVCOVÁ, M., eds., Etnické komunity – integrace, identita. 2011. 1. vyd., Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, ISBN 978-80-87398-13-5.

BITTNEROVÁ, D., MORAVCOVÁ, M., eds., Etnické komunity – kontinuita kulturní reprodukce. 2012., Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, ISBN 978-80-87398-29-6

BROUČEK, S., Český pohled na Vietnamce: mediální obraz Vietnamu, Vietnamců a vietnamství. 2003. Praha: Etnologický ústav AV ČR, ISBN 80-85010-46-1.

DRBOHLAV, D., Migrace a (i)migranti v Česku: kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?. 2010. Praha: Sociologické nakladatelství, 1.vyd., ISBN 978-80-7419-039-1.

ERIKSEN, T. H., Etnicita a nacionalismus, Antropologické aspekty. 2012. Sociologické nakladatelství, 1.vyd., ISBN 978-80-7419-053-7.

ERIKSEN, T. H., Antropologie multikulturních společností – rozumět identitě. 2007. Triton Praha/ Kroměříž, ISBN 978-80-7254-925-2

GEIST, B., Sociologický slovník. 1992. Praha Victoria Publishing, ISBN 80-85605-28-7.

IČO, J. Náboženství ve Vietnamu. 2010. Praha: Muzeum hlavního města Praha, ISBN 978-80-85394-74-0.

KOCOUREK, J., Vietnamská kuchyně. 2010. Praha: Muzeum hlavního města Prahy, 1. vyd., ISBN 978-80-85394-76-4.

MIKLUŠÁKOVÁ, M. MURAD, S. Najít nový domov. Česká Adaptace výukového programu. 1. vyd. České Budějovice. Katedra společenských věd Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2005. ISBN 80-7040-807-3.

RÁKOCZYOVÁ, M., TRBOLA, R., eds, Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR. I, Integrační politika. 2011. 1. vyd., Brno: Barrister & Principal, ISBN 978-80-87474-19- 8.

RÁKOCZYOVÁ, M., TRBOLA, R., edc, Sociální integrace přistěhovalců v České republice. 2009. Sociologické nakladatelství Slon, ISBN 978-80-7419-023-0.

ŠÍŠKOVÁ, T., Menšiny a migranti v České republice. 2001. Praha Portal, ISBN 80-7178-648-9.

ŠÍŠKOVÁ, T., Tolerance a výchova proti rasismu: multikulturní výchova v praxi. 2008. Praha Portal, 2.vyd., ISBN 978-80-7367-182-2.

6.2 Elektronické zdroje:

Asociace Českých občanů vietnamského původu. [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://www.acvn.cz/cs/uvod/uvod.html>

CPIC: Centra na podporu integrace cizinců. [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.integracnicentra.cz/OstatniCentra/OstatniCentra.aspx>

ČSÚ: Cizinci v České republice. [online] [cit. 2014-12-15]. Dostupné z: <http://www.cizinci.cz/index.php/lv>

ČSÚ: 10 nejčastějších státních občanství v ČR. [online]. [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/9A003F3C00/\\$File/29002714_t1-07.pdf](http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/9A003F3C00/$File/29002714_t1-07.pdf)

ČSÚ: Počet cizinců – Metodika: Kategorie a typy pobytu cizinců. [online]. 2006 [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/o/ciz_pocet_cizincu-metodika:_kategorie_a_typy_pobytu_cizincu_v_cr_\(c\)](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/o/ciz_pocet_cizincu-metodika:_kategorie_a_typy_pobytu_cizincu_v_cr_(c))

ČSÚ: Stárnutí obyvatelstva. [online]. 2012 [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/kulaty_stul:_starnuti_obyvatel_ceske_republiky_prezentace_20120131

ČVS: Stanovy [online] [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: http://www.cvs-praha.cz/?page_id=115http://www.cvs-praha.cz/?page_id=115

Klub Hanoi: Poslání a cíle občanského sdružení Klubu Hanoi. [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://www.klubhanoi.cz/view.php?cislocianku=2003080902>

Konsorciium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR: Základní otázky a odpovědi ke komerčnímu a veřejnému zdravotnímu pojištění. [online] [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://konsorciium-nno.cz/zdravotni-pojisteni-migrantu.html>

Martinková: Banánové děti. [online]. 2010 [cit. 2014-12-12]. Dostupné z: <http://www.romanovodori.cz/tema~5/bananove-deti/>

Migrace: Sdružení pro integraci a migraci. [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://www.migrace.com/cs/organizace>

Ministerstvo vnitra České republiky: Migrační a azylová politika České republiky. [online]. [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/migracni-a-azylova-politika-ceske-republiky-470144.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

Ministerstvo vnitra České republiky: Tabulková část. cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/migracni-a-azylova-politika-ceske-republiky-470144.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

Ministerstvo vnitra České republiky: Zákon č.326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/migracni-a-azylova-politika-ceske-republiky-470144.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>

Nejezchleba: Banánové děti v postsocialistickém ráji. [online]. 2009. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <http://www.goethe.de/ins/cz/pra/kul/duc/kul/vie/cs5369523.htm>

Němeček, ČSÚ: Cizinci v ČR:Vietnamci u nás zakořenili [online]. [cit. 2014-12-16]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/cizinci_v_cr_vietnamci_u_nas_zakorenili20120214

Projekt Vietnam - Člověk v tísní: Cizinci v ČR. [online]. [cit. 2014-12-12]. Dostupné z: <http://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/pgps/ikvz/podkapitoly/b05cizinci.pdf>

Rada vlády pro národnostní menšiny [online]. 2013. [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/historie-a-soucasnost-rady-15074/>

Vietnamci v České republice – současnost. [online]. [cit. 2015-02-01]. Dostupné z: <http://www.varianty.cz/cdrom/podkapitoly/b05cizinci/01/08.pdf>

Vrablová, Vietnamisa: Vietnamské zvyky a tradice, které by si měl osvojit i našinec. [online]. 2013. [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.vietnamisa.cz/vietnamske-zvyky-tradice-kttere-si-mel-osvojit-nasinec/>

6.3 Seznam tabulek

Graf č. 1: Cizinci v ČR podle krajů v roce 2013	15
Graf č. 2: Vývoj počtu cizinců v ČR	16
Graf č. 3: Počet Vietnamců v Berouně	17

6.4 Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Základní informace o respondentech	28
--	----

7 Přílohy

7.1 Seznam otázek pro respondenty

- 1) Jak dlouho žijete v ČR?
- 2) Máte zde trvalý pobyt? Pokud ne, tak jaký?
- 3) Proč jste si vybral/la zrovna město Beroun a ČR?
- 4) Jaký byl Váš/Vašich rodičů důvod přestěhování do ČR?
- 5) Žije zde celá Vaše rodina?
- 6) Chcete se někdy do Vietnamu vrátit natrvalo?
- 7) Jaká je Vaše/Vašich rodičů profese?
- 8) Bylo nebo je těžké najít v Berouně práci?
- 9) Zajímáte se nějakým způsobem o rozvoj města Beroun? Přispíváte k němu nějakým způsobem? Jakým?
- 10) Dodržujete vietnamské nebo české tradice? Pokud ano, tak jaké?
- 11) Cítíte se býti více Vietnamcem/kou nebo Čechem/Češkou? Proč tomu tak podle Váš je?
- 12) Jaký je Váš názor na Čechy?
- 13) Setkáváte se s rasismem či diskriminací? Jakým způsobem?
- 14) Jak dlouho se učíte česky? Umíte česky i vietnamsky?
- 15) Jakým jazykem mluvíte doma s rodinou?
- 16) Jak vypadá váš každodenní život?
- 17) Jaké máte zkušenosti s českými úřady?